

Witold Formański

Tryb wyłożenia przez zespół adwokacki opłaty sądowej od wniosku cudzoziemca dewizowego

Palestra 31/3-4(351-352), 103-104

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Problematyka dotycząca przepisów o adwokat- rze w orzecznictwie Sądu Najwyższego

(redaguje Witold Formański)

1.

Tryb wyłożenia przez zespół adwokacki opłaty sądowej od wniosku cudzoziemca dewizowego

Wnioskodawczyni będąca cudzoziemcem dewizowym (osoba zagraniczna) wystąpiła do Sądu Rejonowego w A. z wnioskiem o zmianę postanowienia w kwestii władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką. Zarządzeniem przewodniczącego Sądu Rejonowego w A. pełnomocnik wnioskodawczyni adwokat X został wezwany do uiszczenia opłaty sądowej od wniosku w kwocie 500 zł w sposób przewidziany w § 15 ust. 1 instrukcji o obrocie prawnym z zagranicą w sprawach cywilnych i karnych (zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z 25 maja 1970 r. — Dz. Urz. Min. Spraw. Nr 4, poz. 14). Pełnomocnik uiszczył 500 zł w znaczkach opłaty sądowej, nie dopełniając obowiązku wynikającego z powyższego zarządzenia (wpłacona kwota w złotych powinna stanowić równowartość przekazanych bądź przesłanych z zagranicy w tym celu zagranicznych środków płatniczych, odsprzedanych NBP po obowiązującym kursie).

Od zarządzenia co do zwrotu wniosku, jako nienależycie opłaconego, adwokat wniósł zażalenie do Sądu Wojewódzkiego w D., któremu przy rozpatrywaniu tego wniosku nasunęły się wątpliwości sformułowane w następującym pytaniu prawnym:

„Czy kontrola prawidłowości uiszczenia przez adwokata za osobę zagraniczną opłaty z funduszków zespołu adwokackiego pod kątem spełnienia warunku określonego w § 5 pkt 2 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 1974 r. (MP Nr 30, poz. 182) należy do sądu?”

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 1986 r. (III CZP 31/86) przedstawionego zagadnienia prawnego podjął następującą uchwałę:

Zespół adwokacki może — w ramach ogólnego zezwolenia zawartego w § 5 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 1974 r. w sprawie zezwolenia dla zespołów adwokackich na niektóre czynności obrotu wartościami dewizowymi (MP Nr 30, poz. 182) — wyłożyć własne pieniądze w granicach do 5000 zł z przeznaczeniem na opłaty sądowe w sprawie cywilnej prowadzonej na zlecenie cudzoziemca dewizowego tylko w wypadku wykazania niemożności otrzymania od dającego zlecenie zaliczki na ten cel w określonym przez Sąd terminie uiszczenia opłat.

W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy — stwierdziwszy, że jak wynika z treści zażalenia, opłata sądowa od wniosku została wyłożona za wnioskodawczynią, będącą cudzoziemcem dewizowym, z własnych pie-

niędzy zespołu adwokackiego — powołał się na to, iż stosownie do przepisu § 5 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 1974 r. (MP Nr 30, poz. 182) zespoły adwokackie otrzymały zezwolenie na wykładanie za cudzoziemców dewizowych (osoby zagraniczne), dających zlecenie, własnych pieniędzy na koszty i opłaty związane z prowadzeniem tych spraw. Zezwolenie takie zostało obwarowane następującymi warunkami: 1) suma kwot wyłożonych w jednej sprawie nie może przekroczyć 5000 zł, 2) wyłożenie pieniędzy jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy otrzymanie zaliczki z zagranicy na koszty i opłaty nie jest możliwe w terminie, którego dotrzymanie jest konieczne dla uniknięcia szkody przez dającego zlecenie, 3) należności przypadające od cudzoziemca dewizowego dającego zlecenie z tytułu wyłożonej za niego kwoty zostaną pobrane w terminie 3 miesięcy od dnia wyłożenia.

Z omawianego zarządzenia nie wynika, do kogo należy kontrola, czy przesłanki przewidziane w § 5 rzeczywiście w konkretnych wypadkach powstały. Wprawdzie nie ulega wątpliwości, że kontrola w tej materii należy do organów powołanych do wykonywania kontroli dewizowej (art. 36 i nast. ustawy z 22 listopada 1983 r. - Prawo dewizowe, Dz.U. Nr 63, poz. 288), jednakże jeśli chodzi o opłaty sądowe w sprawie cywilnej, które wyklada za cudzoziemca dewizowego zespół adwokacki z własnych pieniędzy, to, zdaniem Sądu Najwyższego, również na sądzie ciąży obowiązek kontroli, czy istnieją ku temu przesłanki określone w tymże zarządzeniu, a konkretnie — zważywszy treść pytania prawnego — czy istnieje przesłanka, o jakiej mowa w § 5 pkt 2 zarządzenia. Wynika to z ustawowego obowiązku sądu kontrolowania prawidłowości uiszczenia przez strony, wnoszące do sądu pisma podlegające opłacie sądowej, tych opłat (art. 16 ustawy z 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych — Dz.U. Nr 24, poz. 110).

2.

Zaskarżalność do NSA decyzji Ministra Sprawiedliwości w sprawach uprawnień do wykonywania zawodu adwokata

Z mocy art. 4 ust. 3 prawa o adwokaturze Minister Sprawiedliwości w uzasadnionych wypadkach, na wniosek okręgowej rady adwokackiej, może wyrazić zgodę na wykonywanie zawodu indywidualnie lub wspólnie z innym adwokatem. Natomiast na podstawie art. 47 ust. 2 tego prawa o ostatecznej decyzji rady adwokackiej odmawiającej wpisu na listę adwokatów lub aplikantów adwokackich przysługuje zainteresowanemu odwołanie do Ministra Sprawiedliwości zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego.

Niezwykle istotne dla adwokatury zagadnienie, czy od decyzji Ministra Sprawiedliwości nie wyrażającej zgody na wykonywanie przez adwokata